

LISTY

3
ŘÍJEN
2021

SVATOHOSTÝNSKÉ

ROČNÍK
XXV

ČTVRTLETNÍK MATICE SVATOHOSTÝNSKÉ

Baziliku zdobí keramický obraz slovanských věrozvěstů

foto: Lubomír Holý/Spolek Člověk a Víra

Sbírka na cestu, která přiblíží baziliku nejslabším

Láska poutníků k Panně Marii se ukazuje nejen častým přicházením na Svatý Hostýn, kam přicházejí poděkovat, nebo s novou důvěrou jí svěřovat své prosby.

Oni dělají radost Panně Marii i tím, že se snaží vytvářet velkou mariánskou rodinu. Je krásné vidět, že tito lidé k sobě patří a umí spolupracovat či vzájemně si pomáhat. Jejich láska ke Svatému Hostýnu je vidět i na péči o poutní chrám a celé jeho okolí, obě křížové cesty nebo cestu světla. O jejich štědrosti svědčí třeba každý schod monumentálního schodiště věnovaný konkrétními dárci, jejichž jména jsou na nich vytesána.

Mezi poutníky jsou mladí i staří, mnohé rodiny a mládež, ale i nemocní, postižení

a staří. Ti nejvíce cítí potřebu dopravy až k bazilice. Ta pro mnohé zatím není možná, protože současná cesta není stavěna pro autobus. Po mnoha prosbách těchto lidí a také farností či Charit, které pořádají poutě nemocných, se odborníkům podařilo najít řešení. Autobusová točna obrátí svůj směr a umožní vybudování nové silnice až k Poutnímu domu číslo 3. Vzniknou nová místa na stání či možnost otočit se pro autobus. Arcibiskupství olomoucké podpoří tento projekt velkorysým finančním darem. Připojí se Duchovní správa i Matice svatohostýnská. Přesto to nebude stačit. Proto podporuji vyhlášení sbírky na tento účel a prosím štědré dárcy, aby toto dílo podpořili. Věřím, že mnoho starých a nemocných poutníků bude na nás s vděčností vzpomínat.

+ Jan Graubner, arcibiskup olomoucký

Zážitek ze Svatého Hostýna? Desátek růžence

„Nyní požehnáme upomínky, které si odnášíte ze Svatého Hostýna,“ zaznělo v bazilice na závěr bohoslužby v den zasedání valné hromady. Poutníci vytahují

z kapes růžence a medailky a nechávají si je posvětit. V tu chvíli nemám u sebe nic, co bych nechal pokropit svěcenou vodou.

Nový desátkový růženec ve tvaru prstenu si kupuji až o tři dny později ve stánku pana Budaye, který „charitu“ na Hostýně prodává už skoro třicet let.

Z redakční rady mířím ještě do baziliky, kde se scházejí kněží. Každý večer se před sochou Panny Marie modlí za oběti pandemie a zdravotníky. Dnes rozjímají tajemství slavného růžence. Mikrofon jde z ruky do ruky. Jsem tu s nimi poprvé a počítám s tím, že na mě desátek nezbyde. Na radě je už poslední. Superior mi předává mikrofon a zašeptá: „Mluvte nahlas, jde to do online vysílání...“ Nečekaný úkol je v nejistém hlase znát. Zdrávasy počítám na novém růženci. Snad jich bylo deset... Sláva Otci, Zdrávasy Královno a požehnání na cestu. Bohu díky.

Pavel Siuda

Obsah

- 2 Prosba arcibiskupa
- 3 Modlitba k Panně Marii
- 4 Valná hromada MSH
- 5 Výroční zpráva (5/2019-9/2021)
- 7 Znění upravených bodů stanov
- 8 Dopravní infrastruktura
- 9 Mapa projektu nové cesty
- 11 Pozvánka na brigádu
- 12 Slovo Duchovní správy
- 13 Nový keramický obraz
- 15 Místo pro stovku donátorů
- 16 Kdo doputoval na Svatý Hostýn?
- 17 Bohoslužby v bazilice v zimě
Návštěva vedení Zlínského kraje
- 18 Hostýn v Národním divadle
- 19 Vyhodnocení soutěže pro děti
- 20 Z náměstka stánkařem
- 22 Zemřelí členové
- 23 Děkovná mše svatá novokněze
- 24 Fotografie z letních poutí

Modlitba za děti

Svatá Panno, naše drahá Matko Ustavičné Pomoci, pro svou něžnou lásku k dítěti Ježíšovi vezmi pod svou ochranu malé děti, které Bůh tak velmi miluje.

Neprosím jen o jejich tělesné zdraví, ale myslím i na jejich čisté, neposkvrněné duše.

Ochraňuj je před špatnými přáteli, před vlivem špatného prostředí, ať si uchovají nevinná, neposkvrněná srdce.

Dej, ať ti, kterým je svěřena péče o jejich život, si uvědomují svou nesmírnou odpovědnost za jejich výchovu. Ať si uvědomí, že dětská duše je vzácný poklad, pro který je třeba se obětovat, který si vyžaduje mnoho námahy a lásky.

Nakonec tě, drahá Matko Ustavičné Pomoci, prosím, aby tyto milé děti vešly jednou do krásného nebe jako andělé.

LISTY SVATOHOSTÝNSKÉ – čtvrtletník vydává Maticе svatohostýnská, z. s. ve spolupráci s duchovní správou na Svatém Hostýně
Redakční rada: Ing. Ivo Burán, Ing. Bc. Marie Černíčková, Mgr. Pavel Hanulík, PaedDr. Zdeňka Jančíková, Ph.D., MUDr. Mořic Jurečka, Olga Kozlová, Mgr. Marie Loučková, Mgr. Pavel Malének, P. Ladislav Nosek SJ, Mgr. Lubomír Vývoda
Šéfredaktor: Mgr. Bc. Pavel Siuda **Grafická úprava a tisk:** © KLEINWÄCHTER holding, s.r.o.

Adresa redakce pro zaslání příspěvků: Maticе svatohostýnská, z.s., Svatý Hostýn č. 115, 768 72, Chvalčov, tel.: 573 381 693-4

E-mail: redakce@hostyn.cz; sefredaktor@hostyn.cz; fara@hostyn.cz **Internetové stránky poutního místa:** www.hostyn.cz

Redakce si vyhrazuje právo na redakční a jazykové úpravy. Určeno pro místní potřebu a členy spolku Maticе svatohostýnská.

Číslo účtu MSH, na které můžete zasílat dary: 13430691/0100, Registrační číslo MK ČR: E 15211. **Datum vydání:** 1. 10. 2021

Valná hromada

Poslední VH MSH se konala 5. září 2021. Byla dvakrát odložena vzhledem k epidemiologické situaci pandemie Covid-19.

Osobně nás to mrzí, protože rádi průběžně informujeme členskou základnu o probíhajících akcích.

Valné hromady se zúčastnilo 190 z více než 6 500 členů Matice svatohostýnské. Po mši svaté v bazilice s otcem arcibiskupem Janem Graubnerem následovalo jednání valné hromady v Jurkovičově sále. Zveřejňujeme výroční zprávu, která byla prezentována na valné hromadě členům Matice svatohostýnské.

Výroční zpráva výboru MSH

(květen 2019 – září 2021)

Pandemie ovlivnila provoz

Protiepidemiologický režim podle platných vládních nařízení ovlivnil provoz svatohostýnského areálu podle aktuálních epidemických vln koronavirové pandemie na jaře 2020 (4-6/2020) a od podzimu (9/2020) až do května 2021.

Setkání důvěrníků proběhlo 1. 9. 2019 a 5. 9. 2021.

Schůze výboru v rámci stanovených vládních opatření byly konány v maximálně možném rozsahu. Schůze výboru MSH byla v roce 2019 (6x), 2020 (10x, schůze vedení 2x 10/20,11/20), do 8/2021 (8x, on line 2+3/2021). Činnost MSH jsme se navzdory všemu snažili udržet v optimálním chodu.

Nový vedoucí hospodářské správy

Paní Dagmar Fojtů odešla do důchodu (8/2020), výběrovým řízením (7/2020) úspěšně prošel pan Josef Kužel, nastoupil k 1. 9. 2020 a plynule navázal na práci své předchůdkyně.

Změna ve členství výboru MSH

PhDr. Josef Juráš požádal o ukončení členství ve výboru z důvodu nemoci (9/2019), bohužel krátce poté nás opustil. Rádi a vděčně na jeho dlouholetou aktivitu vzpomínáme. Výborem byl nominován nový člen pan Josef Pavelec (11/2019). Ing. Zbyněk Domanský požádal o ukončení členství ve výboru z pracovních důvodů (6/2020), výborem byl pak nominován pan Ing. Vít Gorej. Po konzultaci s protektorem MSH a na základě volebních výsledků VH odhlasovala nové členy výboru, včetně MUDr. Zdislavy Tělupilové, která nastoupila na místo člena výboru pana Mgr. Lubomíra Vývody v roce 2019. Ten ukončil členství z osobních důvodů.

Nový stánek s terasou

Přístavba občerstvovacího stánku s terasou a altánkem k poutnímu domu schválená předchozím výborem po jednáních s Duchovní správou a Arcibiskupstvím olomouckým byla tímto výborem jako nedokončený úkol realizována v letech 2019–2020 a zkolaudována v srpnu 2020. Výsledkem je nabídka kultivovaného občerstvovacího zařízení, kde je mimo jiné zajištěna i možnost konzumace vlastní stravy příchozími poutníky. Co do té doby probíhalo na

otevřeném prostranství před basilikou, je nyní uvnitř s možností příjemného posezení. V případě terasy jde o návrat k původní architektonické podobě, jak dům přibližně vypadal po dokončení stavby.

Návštěvy farností zástupci MSH

Výbor nezapomíná na posilování členské základny a současně se snaží udržet kontakt se členy Matice ve farnostech i osobními návštěvami: v roce 2019 bylo uskutečněno několik návštěv, v roce 2020 a letos vzhledem k epidemiologické situaci byly tyto návštěvy omezeny.

V roce 2019 se ještě podařilo navštívit tyto farnosti: Brumov-Bylnice, Slavičín (5/2019), Hustopeče n. B., Vnorovy (6/2019), Kopřivnice (11/2019).

Darovaná nemovitost

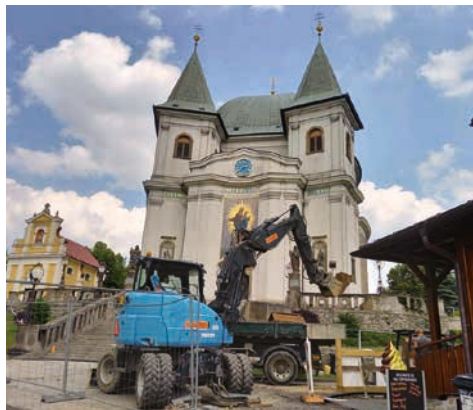
Odprodej darované nemovitosti v Bochoři byl realizován prostřednictvím realitní kanceláře za souhlasu protektora MSH (7/2019). Výtěžek v souladu s přáním dárce byl poskytnut na hrazení nákladů spojených s výstavbou občerstvovacího stánku s terasou.

Architekt dohlédne na rozvoj areálu

Pro jednotný architektonický dohled nad rozvojem Svatého Hostýna bylo zvoleno architektonické Studio acht, spol. s r. o. (Ing. arch. Václav Hlaváček), které má svou pobočku v Olomouci. Probíhá mapování situace a soupis nezbytných změn ke spokojenosti současných i budoucích svatohostýnských poutníků.

Dopravní infrastruktura

O dlouhodobě plánovaném projektu dopravní infrastruktury na Svatém Hostýně podrobně informuje článek na str. 8–11.

*Po opakovaných haváriích vodovodu bylo rozhodnuto o urychlené rekonstrukci hlavních rozvodů vody na vrcholu Svatého Hostýna. Šlo o první výměnu po asi 100 letech.
Foto: Ivo Buráň*

Uskutečněné stavební akce

Rekonstrukce dlažby spojovací cesty před kaplí sv. Jana Sarkandra.

Nový asfaltový povrch mezi poutními domy, a to od prostranství před bazilikou až po PD č. 3 (8/2021).

Nová parkovací místa před cestou světla a u rozhledny, za účelem odklonu živelného parkování aut od baziliky.

Zbourání starých a nefunkčních WC u autobusové točny (10/2020).

Úprava pozemků pro relaxaci a stanování mládeže kolem rybníčku pod Ovčárnou.

Oprava rozvodů v historickém zdroji vody pro Svatý Hostýn, tzv. Leopoldově studni a u vodojemů (2019).

Po opakovaných haváriích vodovodu bylo rozhodnuto o rekonstrukci hlavních rozvodů vody na vrcholu Svatého Hostýna. Šlo o první výměnu po asi 100 letech. Současně byly položeny nové elektrické kabely mezi vodojemy a poutními domy a nový

optický kabel k lepšímu přenosu dat. Je to první a důležitý krok k zlepšení přenosu bohoslužeb na internetu.

Byla uskutečněna výměna rozpadávajících se oken na rozhledně (4-6/2020).

Nový vysílač mobilního signálu

Byl instalován nový vysílač telefonického signálu T-Mobile pro Svatý Hostýn na PD č. 3 (5/2020). Tím byl za velice složitých okolností vyřešen dlouholetý problém se slabým telefonním signálem na vrcholu Hostýna a současně bylo instalováno wi-fi v poutních domech a restauracích, které zdarma slouží příchozím poutníkům.

Revize smluv a bankomat

Byla provedena revize smluvních vztahů všech společností provozujících vysílače na rozhledně (3/2021) a také dalších nájemních smluv, což je nikdy nekončící proces, který je velmi důležitý a nezbytný pro dobrý hospodářský výsledek MSH.

V nedávné minulosti byl na Svatém Hostýně nainstalován bankomat, jehož zřízení si vyžádalo nemalé úsilí. Bohužel však nebyl poutníky dostatečně využíván, a proto banka přistoupila k jeho deinstalaci.

Větrná elektrárna

Dochází ke změnám ve výrobě elektrické energie a následně ve finančním zisku z jejího prodeje v důsledku časté poruchovosti různých součástí VE, a to vzhledem k celkovému stáří tohoto zařízení, které je již několik let za hranicí své životnosti. Hledáme nové možnosti, jak elektrárnu udržet v chodu. Usilujeme o zastupitelnost v technické obsluze zařízení, řešíme další existenci a provoz VE a v souladu se sou-

časnými trendy se zabýváme také hledáním nových obnovitelných zdrojů energie.

Poutní domy a okolí

U PD č. 3 bylo vybudováno dětské hřiště pro rodiny s dětmi (zkolaudováno 9/2020).

Byly opraveny přízemní prostory pod sálem v PD č. 2, které nově slouží jako klubovna, zejména pro mladé poutníky. Z grantu byly opatřeny novým mobiliářem a z darů členů výboru vybaveny hrami pro děti a mládež.

Začali jsme pracovat na postupné revitalizaci ubytovacích prostor v PD č. 3 (např. instalace nových závěsů do oken, obměna drobného mobiliáře, sedacího nábytku).

Byla zakoupena technické zařízení k údržbě zeleně (žací stroj Stiga) a nová technika v ubytovacích zařízeních (pračky, sušičky).

Výstavy v Jurkovičově sále

V poutní sezóně proběhly některé výstavy v Jurkovičově sále. Výstava k 50. výročí normalizace (8-9/2019) nebo výstava ke 100. výročí narození kardinála Tomáška (8-10/2020) a také příležitostné výstavy z tvorby křesťanských umělců.

Majetkové vztahy

Průběžně jsou revidovány a aktualizovány nájemní smlouvy k prodejním stánkům. Matice má trvalý zájem o výkup stánků do svého vlastnictví.

Zároveň průběžně pracujeme na úpravě majetkoprávních vztahů mezi AO a MSH, konkrétně již došlo k navrácení rozhledny a pozemků pod některými budovami, které byly dříve vlastněny MSH.

Kůrovcová kalamita

V rámci kůrovcové kalamity byly uskutečněny zásadní zásahy do zeleně, odstraněny

napadené stromy, provedena nová výsadba zeleně, která bude dále pokračovat.

Listy svatohostýnské

PhDr. Josef Pala požádal o ukončení funkce šéfredaktora LSH (12/2020), výbohem byl nominován Mgr. Bc. Pavel Siuda, šéfredaktor měsíčníku Okno ostravsko-opavské diecéze (1/2021). Leoš Hrdlička požádal o ukončení funkce grafika LSH (12/2020), člen RR Ing. V. Lednický požádal o ukončení členství (12/2020), noví členové RR: Ing. Bc. Marie Černíčková, Mgr. Pavel Hanulík, P. Ladislav Nosek SJ.

Byl vytvořen nový grafický design LSH.

Publikace o Svatém Hostýně

Byla vydána publikace Svatý Hostýn v proměnách času (autorů Josef Pala a kol.) v ceně 199,- Kč (4/2020) a publikace pro mládež „Vyprávění o Svatém Hostýně“.

Film o Svatém Hostýně

Filmový dokument „Poselství z hor“ (propagace a zviditelnění činnosti MSH a její přeshraniční spolupráce) byl realizován v letech 2019–2020 z grantu, dokončen a medializován (5/2020). Součástí projektu bylo setkání s partnery na poutním místě Turzovka (9/2019).

Mořic Jurečka

Předseda Matice svatohostýnské

Valná hromada schválila úpravu stanov MSH

Součástí programu valné hromady Matice svatohostýnské bylo jednání a hlasování o úpravě stanov, kterými se spolek řídí. Zásah do pravidel vyšel z potřeb, které se objevily během pandemie koronaviru. Změny stanov byly schváleny hlasováním valnou hromadou v neděli 5. září 2021.

– Hlasování per rollam

V čl. IX., odst. 6 se na konec odstavce doplňuje nová věta, která zní: „V případě naléhavé potřeby může předseda výboru předložit výboru návrh k projednání a rozhodnutí mimo zasedání korespondenčně, elektronicky nebo prostřednictvím jiných technických prostředků.“

– Zastupování protektora v době jeho nepřítomnosti v úřadu:

V čl. III. odst. 5 písm. a) se nově vkládá věta za středníkem, která zní: “není-li úřad

arcibiskupa olomouckého obsazen, nebo nemůže-li arcibiskup olomoucký z jiných důvodů vykonávat tuto pravomoc, zastává funkci protektora MSH administrátor diecéze, na nějž přešlo vedení diecéze v souladu s příslušnými ustanoveními Kodexu církevního práva (CIC);“

– Kooptování nového člena do výboru v průběhu „mezidobí“ výborem bez souhlasu valné hromady se souhlasem protektora

V čl. XII., bod 3 se stávající text vypouští a nahrazuje se textem: „Sníží-li se počet členů voleného orgánu v průběhu volebního období, je možno kooptovat nové členy na základě doporučení těchto orgánů a následného schválení protektora MSH“.

Dopravní infrastruktura na Svatém Hostýně

Již několik desetiletí se řeší zásadní zlepšení dopravní infrastruktury na vrcholu Svatého Hostýna, který zatím disponuje pouze jednou obslužnou komunikací. Toto je dlouhodobě neudržitelné, protože je třeba zklidnit dopravu na stávající komunikaci, dát větší prostor příchozím poutníkům a dbát na jejich bezpečnost. Lépe řešit parkování aut i příjezdových autobusů a dořešit celkovou podobu pěší zóny mezi poutními domy.

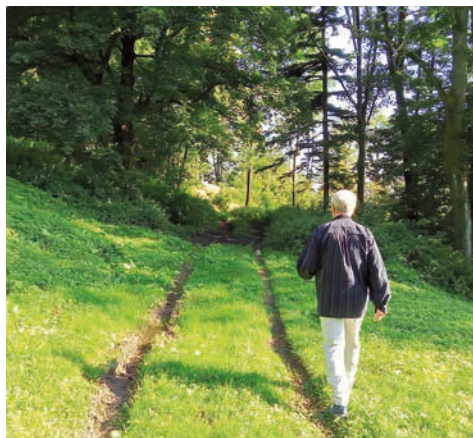
Cílem této náročné akce, která od dob budování areálu v první čtvrtině 20. stol. nemá obdoby, je tedy odstranění stávajících nedostatků v dopravní obslužnosti celého areálu, přičemž všechny zamýšlené úpravy jsou s ohledem na jejich investiční náročnost rozděleny do šesti samostatných staveb.

Stavba č. 1 – Úpravy autobusové točny

Stávající točna autobusů hromadné dopravy bude nově upravena tak, aby zde kromě otáčení autobusů a odbavování cestujících poutníků bylo možno řešit i parkování celkem 6 autobusů pro skupinově organizované návštěvy areálu. S tím souvisí odvodnění, stavba nového přístřešku pro cestující a úprava dopravního režimu.

Stavba č. 2 – Příjezdná komunikace k poutním domům

Nejviditelnější částí projektu bude stavba nové příjezdové komunikace pro dopravní obsluhu areálu vedenou v jižním svahu nad krajskou silnicí, a to od točny autobu-

Tudy povede nová přístupova cesta k poutnímu areálu na Svatém Hostýně. Již nyní lze po této lesní pěšině dojít k poutním domům pěšky. Na konci roku 2022 po ní vyjedou i autobusy. Foto: Pavel Siuda

sů až po zpevněné plochy po jižní straně poutního domu č. 3. Bude tak vybudována nejen záložní cesta pro případné zásahy IZS, ale dojde ke zklidnění dopravního provozu na dnešní přetížené cestě, která by měla být dále využívána především pro pěší poutníky. Dojde také k úpravě terasové zidky.

Stavba č. 3 – Záchytné parkoviště pro osobní automobily

Naléhavě bylo třeba řešit rekonstrukci parkovacích ploch pod autobusovou točnou a rozšířit je tak, aby byla vytvořena kapacita pro parkování cca 70 osobních automobilů a současně byl zajištěn příjezd pro nezbytnou dopravní obsluhu restaurace Ovčárna. To by mělo podstatně řešit nedostatek parkovacích míst na vrcholu Svatého Hostýna.

Stavba č. 4 – Parkoviště pro zázemí poutních domů

Nezbytnou rekonstrukci vyžadují rovněž zpevněné plochy za poutním domem č. 3 a u hospodářského zázemí areálu. V návaznosti na novou komunikaci dojde k vytvoření nových odstavných ploch pro tři autobusy přivázející hendikepované poutníky se sníženou schopností pohybu a orientace. Dále budou vybudovány odstavné plochy pro automobily ubytovaných návštěvníků poutních domů s kapacitou cca 45 míst. V rámci této etapy již bylo realizováno nedaleké dětské hřiště.

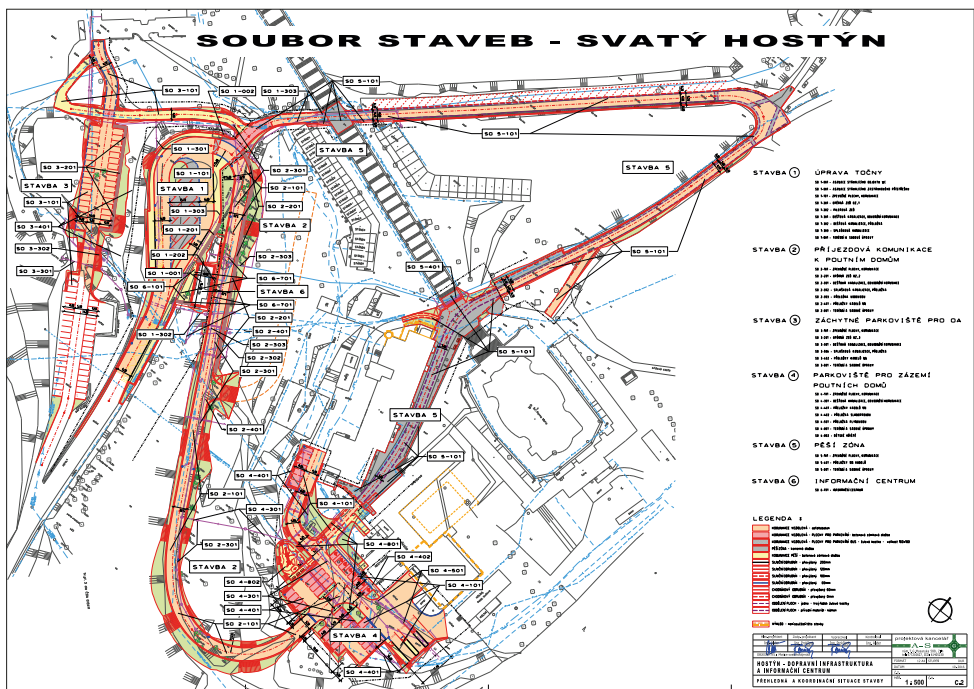
Stavba č. 5 – Peší zóna

Stavba řeší úpravy stávající přístupové komunikace. Odvodňovací příkop před-

stavující riziko pro nejednoho řidiče bude zatrubněn. Budou opraveny kamenné zidky pod stánky. Především však bude stavba řešit návštěvnícky nejvytíženější prostranství od basiliky až k závěru poutních domů, které by se mělo proměnit v plnohodnotnou peší zónu s maximálně možným omezením automobilového provozu. Od předprostoru před bazilikou budou plochy dlážděny kostkou či nepravidelnou kamennou dlažbou, úroveň chodníků bude snížena a zapojena do komunikace, bude doplněn nový venkovní mobiliář.

Stavba č. 6 – Informační centrum

Nevyhovující objekt bývalých veřejných WC byl odstraněn a na jeho místě se plánuje

výstavba nového objektu, částečně zapuštěného do svahu, kde kromě veřejných toalet pro návštěvníky areálu vznikne nové informační centrum. Tam by příchozí při příjezdu získali prvotní informace. Půjde o novostavbu o půdorysných rozměrech cca 19 x 8 m, u níž je ekologicky navržena zelená střecha.

Rožpočet ve výši 52,5 milionů

Projekt všech šesti etap byl zpracován projektovou kanceláří Ing. Ladislava Alstera, schválen všemi zúčastněnými stranami a dotčenými organizacemi a postupně získal několik stavebních povolení. Od samého počátku totiž bylo zřejmé, že jeho realizace neproběhne najednou, nýbrž v několika časových etapách v závislosti na potřebném množství finančních prostředků. Celkové rozpočtové náklady stavby se v r. 2016 pohybovaly ve výši 52,5 mil. korun. Po prvotním příslibu olomouckého arcibiskupa Mons. Jana

Investici do dopravní infrastruktury a zahájení stavby nové cesty podpořila svým hlasováním Valná hromada Matice svatohostýnské, která se sešla v neděli 5. září v Jurkovičově sále na Svatém Hostýně.

Foto: František Ingr/Spolek Člověk a Víra

Graubnera, který se rozhodl přispět počátečním vkladem, bylo rozhodnuto o brzkém zahájení stavby.

První dvě etapy v roce 2022

Na jaře 2021 byl zpracován prováděcí projekt k etapě I a II a po dohodě s Duchovní správou a Arcibiskupstvím olomouckým přistoupeno k výběrovému řízení. Kompletní nabídky dle zadání ve stanoveném termínu podaly celkem tři stavební společnosti, a to SWIETELSKY stavební s r.o., STRABAG a.s. a Metrostav Infrastructure a.s. Jako vítěz vyšla společnost Strabag a.s. s celkovou cenou 23,9 mil. korun, přičemž očekávaná cena dle předchozího rozpočtu se pohybovala těsně pod hranicí 25 mil. korun. Uvedené ceny jsou bez DPH.

Se zmíněnou společností nyní bude uzavřena smlouva o dílo s termínem zahájení prací 15. 3. 2022 a dokončení stavby k 15. 12. 2022. Tyto termíny by mohla ohrozit snad jen zásadní nepřízeň počasí a v tuto chvíli těžko předvídatelný průběh záchranného archeologického výzkumu, který musí stavbě předcházet. Jeho cena zatím není známa a bude vycházet z aktuální situace a z případných nálezů. Stavebníkem po dohodě bude Matice svatohostýnská.

Dar arcibiskupství: 16 milionů

Arcibiskupství olomoucké se zavázalo, že k těmto prvním dvěma etapám poskytne MSH dar ve výši 16 mil. korun, Duchovní správa nabídla dar ve výši 5 mil. korun. Zajistit zbytek potřebných financí je nyní úkolem Matice. Budeme zkoumat možnosti grantové podpory i krajských dotací.

Ale je zřejmé, že bez darů obětavých dárců se to ani v tomto případě neobejde. Uvažujeme rovněž o úvěru u některé z bank, ale je zde i možnost, která se již osvědčila při rekonstrukci poutních domů, požádat o finanční půjčky soukromé osoby – poutníky a příznivce poutního místa.

Sbírka na novou cestu

Dovolujeme si proto uctivě poprosit všechny naše milé podporovatele, členy MSH i ostatní případné dobrodince poutního místa, o pochopení pro tento projekt a dle možností i obětavou podporu. Tyto dary lze směřovat na nově zřízený transparentní účet Matice svatohostýnské u Equa bank, č. účtu 1036432627/6100, VS 12.

Na všechny dobrodince pamatujeme v modlitbách a při mši svaté.

Ať dobrotivý Bůh odplatí vaši štědlost a Panna Maria Svatohostýnská, jejíž pří-

Za dobrodince Svatého Hostýna je pamatováno při modlitbách a bohoslužbách. Foto: F. Ingr/Člověk a Víra

mluvy se na počátku tohoto projektu dovoláváme, vás ochraňuje na všech vašich cestách.

P. Vladimír Kelnar

Za výbor Matice svatohostýnské

Přijďte na brigádu ve dnech 22. a 23. října

Farnost Matky Boží před Týnem v Praze každoročně naléhavě zve ochotné pomocníky, aby přiložili ruku k dílu a pomohli při zvelebování Svatého Hostýna.

Pracovní brigáda je naplánována na pátek a sobotu 22. a 23. října 2021.

Sraz zájemců na Svatém Hostýně každý den v 8.30 před poutním domem č. 2 (muzeum).

Pracovní oděv, dobrou náladu a svačinu s sebou!

Brigádníci se v loňském roce zapojili do odstraňování následků kůrovcové kalamity. Foto: Ivo Buráň

P. Vladimír Kelnar

Dědictví otců a matek vylepšujeme

Svděcností stojíme na konci letošní poutní sezóny, ve které poměrně dobrá epidemiologická situace i příznivé počasí umožnily mnoha poutníkům načerpat na Svatém Hostýně duchovní posilu.

Nemálo jich přistoupilo během léta k svátosti smíření poprvé po covidové době, někteří z nich byli po dlouhé době i poprvé prezenčně na mši svaté. Nám „hostýnským“ umožnila situace též pokročit v řadě praktických záležitostí – v opravách objektů i úpravě celého areálu.

Děkujeme za podporu

Naše vděčnost patří Pánu Bohu, Panně Marii i nespočtu dobrých lidí, kteří svými modlitbami pomáhají upevňovat duchovní charakter našeho poutního místa, kteří osobně pomáhají s provozem nebo podporují Svatý Hostýn i po finanční stránce. To je naštěstí možné i na dálku. Nebýt toho, byla by naše hospodářská situace vzhledem k pandemii snižené návštěvnosti neradostná.

Matrice svatohostýnská a její zaměstnanci, duchovní správa, sestřičky, řemeslníci, pomocníci, restaurátoři, restauratéři a další se snaží dělat maximum, ale bez vás ostatních by to nešlo ani při největším nasazení. Tedy upřímně díky a Pán Bůh zaplat vám všem příznivcům a podporovatelům! I vám kněžím, akolytům a ministrantům, kteří přijíždíte pomoci odjinud.

Příroda se nyní pomalu uloží k zimnímu spánku a poněkud se umenší i bohosluž-

Obnovou prochází jednotlivá zastavení Jurkovičovy křížové cesty. Foto: Milena Machálková/Člověk a Víra

žebný ruch na Svatém Hostýně. Doufáme však, že k zimnímu spánku nebudou uloženy milosti, které zde poutníci získali, a to, k čemu zde byli Duchem svatým povzbuzeni.

Obnova Jurkovičovy křížové cesty

Ze strany duchovní správy se bude nadále dle povětrnostních, časových, personálních a finančních možností pracovat, kromě duchovní služby zimním poutníkům, na starších i nových projektech – zmiňme zde Jurkovičovu křížovou cestu, vnitřek kaple sv. Jana Sarkandra, vnitřní osvětlení baziliky, lavice v bazilice nebo internetový přenos z baziliky. V tomto směru patří velké uznání a poděkování jak brněnské restaurátorské firmě Tabernákl, která zajišťuje velkou část obnovy Sarkandrovky kaple a Jurkovičovy křížové cesty, tak akademickým sochařům manželům Paříkovým.

Litografie sv. Cyrila a Metoděje

Kromě mistrovsky opravených obrazů zastavení křížové cesty zde v této sezóně zanechali i neobyčejně zdařilé převedení litografie svatých Cyrila a Metoděje Jano Koehlera do keramické podoby na zadní zdi baziliky, k čemuž je navedl můj předchůdce ve funkci, otec Josef Stuchlý.

Zda je obraz opravdu trvanlivější než okolní kámen a zda dílo přečká záruční dobu pěti set let (kterýžto odhad pan Pařík při jedné příležitosti vyslovil, byť možná trochu v nadsázce), ukáže opravdu až čas, ale přejeme budoucím generacím, aby to byla pravda. Zveme také k dodatečnému donátorství na toto též finančně náročné dílo,

kteří zatím vzniklo pouze čistě svépomocí ze strany autorů.

Pokud se podaří výše zmíněné projekty v příštím roce dokončit a pokud se dle plánů uskuteční a dokončí i hlavní část velkého projektu dopravní obslužnosti, který se mimochodem datuje už do první poloviny dvacátého století, bude to pro Hostýn nemalý posun vpřed. Nebo vzhůru, chcete-li. Zachovejte nám proto prosím přízeň jak modlitební, tak finanční, je zapotřebí obojího. Ještě jednou také za obojí děkujeme a přejeme hojnost Božího požehnání i pro všechna vaše vlastní dobrá díla a co nejzdravější podzim a zimu!

P. Ladislav Nosek SJ

Keramický obraz věrozvěstů ozdobil baziliku

Podpis akademického malíře Jano Koehlera, který tvořil v 1. polovině 20. století na různých místech Moravy, najdete na Svatém Hostýně na všech keramických obrazech Jurkovičovy křížové cesty.

Velkolepé dílo zhotovil ve spolupráci s výrobce keramiky RAKO. Po sto letech od její instalace procházejí zastavení generální opravou včetně restaurování barevných kachliček, které tvoří pestrobarevné obrazy z Ježíšovy cesty na Golgotu. Před dvanácti lety se náročného úkolu obnovit původní krásu těchto výjevů ujali akademičtí sochaři Passionaria a Vojtěch Paříkovi.

Nové dílo Jano Koehlera

Zkušenosti, které během prací na záchraně této unikátní památky získali, vložili do zcela nového díla s podpisem malíře Jano

Manželé Paříkovi při práci na keramickém obraze sv. Cyrila a Metoděje na stěně baziliky. Foto: Pavel Siuda

Koehlera. Litografii svatých Cyrila a Metoděje z roku 1912 převedli do podoby keramického obrazu, který zaplnil východní slepé okno baziliky.

Dárek k oslavě položení základů

V den oslav 300. výročí od položení základního kamene kostela Panny Marie Nanebevzaté jej v neděli 12. září 2021 požehnal olomoucký pomocný biskup Mons. Antonín Basler.

O tom, jak toto dílo vzniklo, hovoří jeho autoři Passionata a Vojtěch Paříkovi, kteří nad jeho přípravou strávili dva roky. Instalaci obrazu, který je vytvořen z opakovaně pálených kachel, zajistil na začátku srpna obkladač Miroslav Mikulka ze Spytihněvi se svými pomocníky. Manželé Paříkovi, kteří jsou držiteli povolení Ministerstva kultury ČR k restaurování památek v kamenu, štuku a keramice, dílo přímo na lešení při dokončovacích pracích na obraze, jeho zlacení a retušování spár mezi jednotlivými kachlemi.

Kde se zrodil nápad obraz vytvořit?

Byli jsme osloveni duchovními správci Svatého Hostýna, zda bychom dokázali původní předlohu převést do monumentálního měřítka, a to v materiálu, který nebude podléhat změnám v drsných klimatických podmínkách Hostýna. Originální litografická předloha, ze které jsme vycházeli i my, je ve formátu 80 x 60 cm. Pro osazení do exteriéru bylo dílo nutno upravit a vytvořit zvětšenou verzi 189 x 302 cm, což jsou vnitřní rozměry nevyužitého okna na východní stěně baziliky. Toto důstojné místo čekalo léta na vhodné využití.

Jak tento keramický obraz vznikal?

Jsou za ním dva roky soustředěné práce v atelieru, kdy jsme pálili v peci skoro každý den, přinášelo mnoho nezdarů, ale také radost z překvapivých výsledků. Precizní

podkresba rudkou byla základem, ale pak musel každý kachel ještě 8–10 krát znovu do pece. Plnohodnotných barevných přechodů bylo možné docílit jen trpělivým nánášením tenkých transparentních vrstev keramických glazur. Velký problém bylo trhání keramického střepu při opakovaných výpalech. Toto úskalí jsme překonali pomalým nárůstem teploty v peci.

Jak jste s výsledkem spokojeni?

Neskutečně složitá technologie nás nutila, abychom dva roky věnovali veškerý čas práci v atelieru. Teprve nyní spolu s vámi vidíme toto dílo vcelku a s odstupem, pro který bylo vytvářeno. Ani sami nemůžeme uvěřit, že se to podařilo. Je to první originál, který ve vysokopálené keramice zachovává malbě plnou hodnotu v jemných barevných přechodech. Díky zkušenostem z naší dvanáctileté práce při obnově keramických mozaik Křížové cesty jsme to dokázali. Tedy – s vydatnou Boží pomocí!

Pavel Siuda

Manželé Paříkovi. Foto: Lubomír Holý/Člověk a Víra

Místo pod obrazem je vyhrazeno stovce donátorů

Jména donátorů bude zaplněné prázdné místo pod novým keramickým obrazem na východní straně baziliky. Podobně je tomu tak i u dalších děl nebo staveb, které byly na Svatém Hostýně v minulosti vytvořeny. „Bez donátorů to nikdy nešlo,“ podotýká akademický sochař Vojtěch Pařík, který se svou manželkou při restaurování obrazů Jurkovičovy křížové cesty nachází v kamenech vytesaná jména těch, kdo stavbu před více než 100 lety podpořili. Podobně je to i u schodů vedoucích k bazilice. „Dnes je výjimečná příležitost pro ty rodiny či farnosti, které se chtějí podílet na dokončení východní stěny baziliky. Slepé okno na nej-

důležitějším místě baziliky – v ose chrámu – se konečně použilo,“ dodává.

Poslední pás kachlů ponese jména donátorů, kteří vznik díla podpoří částkou 30 tisíc a více korun. Umělecká dvojice zapíše dárce stejně trvanlivou glazurou, jakou použili na obraze. Vejde se zde sto jmen. „Kdo by měl zájem podpořit toto výjimečné dílo, může svůj dar poslat na číslo účtu 1040641691/0100 s variabilním symbolem 300 (tři sta let od založení základního kamene baziliky),“ uvedl Petr Janek, technický administrátor duchovní správy na Svatém Hostýně. Text lze napsat do zprávy příjemce nebo na e-mail: fara@hostyn.cz.

34 milionů známek s motivem sv. Cyrila a Metoděje

Barevná litografie akademického malíře Jano Koehlera, kterou autor vytvořil v Prostějově v roce 1912, se stala předlohou k vydání pamětní cyrilometodějské známky v roce 1935.

„Poštovní správa Československé republiky je dala do prodeje u příležitosti 1050. výročí smrti sv. Metoděje. Obraz do liniové kresby zdařile převedl rytec Bohumil Heinz,“ uvádí ke známce filatelista Tomáš Fijala v online katalogu poštovních známek www.tomfijala.cz.

Poštovní správa Československé republiky vydala tři hodnoty pamětních známek se stejným vyobrazením ve třech různých barvách a hodnotách 50 h (zelená), 1 Kč (achátově červená) a 2 Kč (ocelově modrá). Známký byly vzaty z oběhu 28. února

1937 a platily do 15. března 1937. Vytištěny byly v tiskárně Unii v Praze rotačním ocelotiskem na stroji Stickney. Do prodeje byly dány již rozřezané archy buď po 50 nebo 100 kusech. Vydáno bylo více než 34 milionů kusů těchto známek. Nejčastěji se můžete setkat se známkami v hodnotě 50 h a 1 Kč, kterých bylo vydáno přes 16 milionů. Vzácnější je známka s hodnotou 2 Kč, kterých tiskárna natiskla jen 1 870 000 ks.

Pavel Siuda

Kdo už letos doputoval na Svatý Hostýn?

Květen

Farníci z Moravské Nové Vsi, Vlkoše, Říkovice, Dřevohostic a Přerova, Prusinovic a pěší poutníci z Ostravy-Třebovice.

Červen

Kněží arcidiecéze olomoucké, klienti a zaměstnanci Domova pro seniory P. M. Královny a Domova pro sociálně potřebné v Choryni, poutníci z Mutěnic, klienti Deního st. Chvalčov a farníci z Bílovce.

Červenec

Pěší poutníci ze Svatého Kopečka s Mons. Peňázem, farníci z Žeranovic, Ostravy-Zábřehu, Kokor, cyklopoutníci z Prahy-Liboc, poutníci z farnosti Všemina, Vlachovice, Beňov, Ostrava-Třebovice, Uherský Ostroh, Frýdlant n. Ostravicí, Blansko, Uherské Hradiště, Bochoř, Milotice u Kyjova, Dolní Bojanovice, Vacenovice, Vracov,

Brumov-Bylnice, Nedašov, Slavičín, Temice-Domanín, Velká nad Veličkou, Kuželov, Malá Vrbka, Hrubá Vrbka, Nedakonice, Kostelany, Nemoctice.

Srpen

Farnosti Březnice u Zlína, Ždárná, Boskovice, pěší a cyklo pouť z Kelče, Kudlovice, Babice, Huštěnovice, Štípa a Hvozdné, Příbor, Slavičín, Všechnovice, Hroznová Lhota, Píšť u Hlučína, Mutěnice, Nová Hradečná, Libina, Oskava, Nedašov, Všemina, Čejkovic, Bratřejov, Pozděchov, Jasenná, Vizovice, Vlčnov, Rataj.

Září

Uničov, Velký Týnec, poutníci ze stacionáře Brumov-Bylnice, AGK – sekunda a tercie, Vracov, Hluk, Dolní Němčí a senioři z Uherského Brodu a mnozí další.

(Informace z kroniky celebrantů v bazilice)

U Panny Marie nám bylo moc dobře

V sobotu 21. srpna se sešli ke konci prázdnin a těsně před začátkem školního roku učitelé na Svatém Hostýně. I když je třináctka, jak někdo říká, nešťastné číslo, tentokrát se tato „legenda“ nepotvrdila. Bazilika nebyla natřískána k prasknutí jako na velkých poutích hasičů, orlů nebo myslivců. Přece jenom byly ještě prázdniny.

Kdo chtěl a mohl, přišel v tento krásný den za Pannou Marií na Svatý Hostýn. Pozvání přijal probošt vyšehradské kapituly, významný vysokoškolský pedagog,

Mons. Aleš Opatrný. Jeho přítomnost na mši svaté a následná přednáška v Jurkovičově sále byla hodně inspirující.

Poděkování patří těm, kteří se podíleli na přípravě pouti, všem přítomným a hlavně otci Aleši Opatrnému, kterému poděkovalo potleskem více než šedesát posluchačů. Byli mezi námi i takoví, kteří se účastnili všech třinácti pedagogických setkání. U Panny Marie na Svatém Hostýně nám bylo moc dobře.

Lubomír Vývoda

Bohoslužby v bazilice a duchovní obnovy

Zimní pořad bohoslužeb (platí od pondělí 18. října 2021)

Všední dny – mše svatá 7.15, 9.30

Soboty – mše svatá: 7.15, 9.30, 11.15

Neděle – mše svatá: 7.15, 9.30, 11.15 a 14.45; svátostné požehnání 13.00

Modlitba růžence denně v 18.45

Bohoslužby i modlitby růžence jsou snímány kamerami a vysílány na www.hostyn.cz. Lidé z celého světa se tak mohou modlit společně s kněžími v bazilice.

V zimním období (od 1. listopadu do 31. března) je bazilika odpoledne uzavřena – od pondělí do pátku od 15.30 do 18.40 a o sobotách a nedělích od 16.00 do 18.40.

Duchovní obnovy a exercicie na Svatém Hostýně

11.–13. 10. Duchovní cvičení pro seniory, vede P. Jan Mach

13.–17. 10. Exercicie pro muže, vede MUDr. Jitka Dominika Krausová

29.–31. 10. Duchovní obnova „O mši svaté“ s P. Jiřím Pleskačem (kněz vých. obřadu)

31. 10.–7. 11. Exercicie se sv. Ignácem, vede P. Ladislav Nosek SJ

14.–19. 11. Duchovní obnova s P. Jiřím Pleskačem na téma „Vnitřní uzdravení“

26.–28. 11. Duch. obnova pro hasiče a členy MSH, vede Mons. J. Graubner – I. stupina

3.–5. 12. Duchovní obnova pro členy MSH, vede Mons. Jan Graubner, – II. skupina

6.–12. 12. Ignaciánské exercicie, vede P. Richard Greisiger SJ

Navštěva hejtmana s členy rady Zlínského kraje

Na pozvání výboru Matice svatohostýnské a duchovní správy navštívil 31. srpna Svatý Hostýn hejtman Zlínského kraje Ing. Radim Holíš se členy krajské rady.

V bazilice hosty přivítal rektor P. Ladislav Nosek SJ a delegace si prohlédla i nový obraz sv. Cyrila a Metoděje. Diskutovalo se o významu poutního místa jako národní kulturní památky a možnostech spolupráce.

Hejtman ocenil práci členů Matice a vyzdvihl přínos Svatého Hostýna pro Zlínský kraj a celou Moravu.

Josef Tkadlec

Hejtman Zlínského kraje Ing. Radim Holíš se členy krajské rady v bazilice na Svatém Hostýně. Foto: Ivo Buráň

Hostýn krajináře Mařáka v Národním divadle

Národní divadlo v Praze si letos připomenulo dvě kulatá výročí – 11. června 1881 bylo divadlo operou *Libuše* od Bedřicha Smetany poprvé slavnostně

otevřeno, načež o pár týdnů později, 12. srpna, takřka celé shořelo.

Při rozsáhlém požáru nedokončeného divadla byly zničeny hlediště, měděná kupole i jeviště. Bez úhony nezůstaly ani unikátní Královské salonky. Jak po požáru vypadaly zachytil první ředitel divadla František Adolf Schubert v knize *Národní divadlo v Praze*: „Královské místnosti byly až na loži požárem ušetřeny, nicméně vyžadovaly značné opravy.“ Byl to právě ředitel divadla, který navrhl, aby se při obnově vyzdobila nově zřízená předsíň Královské lóže obrazy devíti památných míst, evokujících devět základních kamenů stavby.

Prestižní zakázku získal významný český krajinář Julius Mařák (narozen 29. 3. 1832 v Litomyšli, zemřel 8. 10. 1899 v Praze), který všechna místa původu kamenů navštívil a zachytil jejich podobu. Na obrazech pracoval dva roky. Do zlatem zdobených zdí předsáli dnešního Prezidentského salonku byly zasazeny v září roku 1883.

Devět kamenů – devět obrazů

Malíř Julius Mařák měl mimořádný talent pro znázornění posvátnosti české krajiny, který uplatnil i ve ztvárnění námětů, které symbolizují charakter České země. Cyklus začíná obrazem hory Říp, kde je počátek dějin národa českého, Bláník vyjadřuje jasnou

*Předsíň Prezidentského salonku Národního divadla v Praze zdobí obraz Julia Mařáka s motivem Hostýna. Foto: Karel Lupoměský a Roman Pavlíček
Zdroj: Divadelní archiv Národního divadla.*

budoucnost země, Hradčany královskou důstojnost země, Vyšehrad bývalou knížecí samostatnost a Tábor boj českého národa za duchovní svobody. Domažlice připomněly nejslavnější dobu válečnou. Nad vstupními dveřmi jsou tři obrazy moravských poutních míst symbolizující křesťanské kořeny země – Hostýn, Velehrad a Radhošť.

Hostýn jako majestátní hora

Obraz Hostýna patří v místnosti k těm menším s rozměry 68 centimetrů na výšku a 43 centimetry na šířku. Krajinář Mařák na něm zachytil Hostýn jako majestátní horu s poutní bazilikou na vrcholu. Kopec je zprava i zleva zalesněn, uprostřed se klikatí cesta pro poutníky. Ve spodní části obrazu je pohled na rozvodněnou řeku Bystřici, nad kterou se zleva tyčí břízy, z druhé strany břehu opodál jiné dva listnaté stromy.

Marie Černíková

Vyhodnocení soutěže Matice svatohostýnské 2021

Jako je rok 2021 netypický, zvláštní, neboť se v jeho první polovině z epidemických důvodů uzavřely školy, obchody, kultura aj., tak byla trochu jiná i letošní soutěž pro děti a mladé.

„Můj zážitek na Svatém Hostýně“

Úkolem dětí bylo literárně nebo výtvarně ztvárnit osobní zážitek z poutního místa nebo vyprávění rodičů a prarodičů.

Soutěžních prací byl letos menší počet, ale vybrat z nich ty nejpovedenější bylo o to těžší. Úroveň byla vyrovnaná, každý příspěvek oslovil něčím jiným, opravdu těžko jsme hledali shodu. Jako tradičně jsme rozeslali či rozvezli balíčky s drobnými věcnými cenami všem zúčastněným, kdo poslali na Svatý Hostýn své zážitky, zhmotněné do slov či obrázků.

Letošní výstavka byla počtem dětských výtvarů skromnější, o to více děkujeme rodičům a učitelům, kteří dětem pomohli nebo je povzbudili.

Zdeňka Jančíková

MSH odměnila 1. místa víkendovým pobytem pro rodinu v poutním domě na Svatém Hostýně. Ostatní umístění získali věcné odměny. Pouze v jediném případě dvou bratrů nemohly být odměny předány, protože na příspěvcích neuvedli adresu ani kontakt.

Mladší kategorie:

1. Michaela Chovancová,
Jakub Chovanec (6 let),
Kramolišov, Rožnov p. Radhoštěm
2. Klára Konečná (9 let), Olomouc

3. Kristinka a Tomáš Sokolovi (7, 11 let),
Olomouc

Čestné uznání:

Václav Baričiak, Eliška Baričiaková, Helena Juránková, Alžběta Mrnušítková – ZŠ Salvator, Valašské Meziříčí, Evička Šínalová – Lešany, Ondra a Jindřiška Smékalovi – Zlobice

Starší kategorie:

1. Josef Klimek (13 let), Kozlovice
2. David a Veronika Dohnálkovi (11 let),
Nová Dědina
3. Radim a Veronika Pospíšilovi (12, 8 let),
Poličná

Nejstarší kategorie: (nad 15 let)

1. Vít Blabla (16 let),
Frenštát p. Radhoštěm

Z náměstka v cukrovaru stánkařem na Hostýně

Dřevěné poutnické krámky okolo kamenného schodiště vedoucí k bazilice na Svatém Hostýně navrhl na počátku 20. století architekt Dušan Jurkovič.

Chaloupky usazené ve svahu jedna vedle druhé vytvářejí symbolickou vázu, z níž vychází mariánská svatyně jako kytice. V otevřených okenicích malých stavení je možné najít leccjaký pouťový „továrek“. Růžence, medailky, svaté obrázky, ale také keramiku a hračky nabízí ve stánku č. 27 pětasedmdesátiletý Milan Buday. Rodák z malé vsíky u Púchova patří k nejstarším hostýnským stánkařům. Mezi pouťovými prodejci se pohybuje od roku 1993.

Poprvé na pouti? Bylo mi deset

Svatý Hostýn navštívil poprvé jako desetiletý kluk. Stejně jak ostatní děti si cestou ke kostelu zvědavě prohlížel pulty prodavačů. „Bylo to v roce 1956. Ze Slovenska byl tehdy vypraven autobusový zájezd na srpnovou hlavní pouť. Bylo to krátce po smrti mé babičky. Pamatuji si živě, jak jsme šli s maminkou okolo krámků po schodech k bazilice,“ vzpomíná stánkař Milan Buday, jehož tehdy nenapadlo, jaká role jej jednou právě na tomto poutním místě čeká. „Kde já bych si byl pomyslel, že budu někdy účinkovat na Svaté Hostýně,“ dodává muž, který se drobným živnostníkem stal krátce po zrušení cukrovaru Všetuly u Holešova. „Dělal jsem tam obchodního náměstka. Když práce v cukrovaru skončila, založil jsem si živnosten-

První stánky podél cesty k poutní bazilice se začaly stavět v roce 1907 podle návrhu architekta Dušana Jurkoviče.

ský list a pronajal si na Hostýně stánek,“ popisuje začátky podnikání v 90. letech 20. století.

O sortimentu měl jasno od prvního dne. „Moje maminka mě vždycky vedla ke křesťanství. Zaměřil jsem se proto na charitu (devocionálie), hračky a užitnou a zdobnou keramiku,“ vysvětluje.

Radost z obchůdku narušila smrt

Obchodnickému řemeslu se učit nemusel. Bohaté zkušenosti získal v předchozích zaměstnáních. „Měl jsem štěstí, že jsem v obchodě dělal. Byl jsem ekonomem i hospodářem. První bylo důležité si udělat kontakty a sehnat nějaké šikovné dodavatele. A hlavně, aby byli pro začátek trochu levnější, protože já jsem to měl jako svůj výtěžek. Musel jsem se otáčet, abych měl příjem na živobytí,“ říká Milan Buday. Stánek tehdy živil nejen jeho, ale i manželku, která s ním prožívala první roky pouťového podnikání. Na Svatý Hostýn

denně dojížděli z paneláku v Bystřici pod Hostýnem.

Společné hospodaření však manželům narušila vážná nemoc. „Žena mi v roce 1999 zemřela na rakovinu. S nemocí bojovala tři a půl roku. Bylo to hodně těžké,“ svěřuje se s bolestnou životní zkušeností. I po jejím odchodu na věčnost zůstal poutnímu místu věrný. „Mně ten Hostýn přirostl k srdci,“ říká muž, který se dívá na hlavní vchod baziliky z prodejničky, kterou vlastní a vlastníma rukama ji také zvelebil. „Všechny ty nosné části jsem musel vyměnit za nové. Zrekonstruoval jsem i střechu, do které přšlo. Bylo do toho vloženo dost financí,“ podotýká prodejce, který peníze investoval do objektu, který v roce 2000 odkoupil od Zlínského kraje.

Posledními poutníky jsou myslivci

Přestože je poutní místo přístupné během celého roku, hlavní poutní sezóna začíná na jaře a končí s příchodem prvních mrazíků. Toto období se kryje s provozuschopností stánků. „Sezóna začíná hasičskou poutí, druhý den po ní bývá valná hromada Matice svatohostýnské a po ní přicházejí další poutě. Poslední je Svatohubertská v říjnu, týden před ní je dvou-denní Dušičková pouť. Tím sezóna končí i pro stánkaře. Ještě přes Vánoce je nějaký prodej, když na Svatý Hostýn vyjedou lidé během volna mezi Vánoce a Novým rokem. Stánky se pak na zimu zavírají,“ popisuje Milan Buday „plánovací kalendář“ svatohostýnských stánkařů.

S omezením prodeje přes zimní měsíce musí každý z prodejců počítat a na hladové zimní měsíce naspořit. „Hospodařil jsem tak, abych vyšel. Vydělané peníze

musely zůstat také na nákup nového zboží na příští sezónu, protože na podzim se už zboží nekupovalo,“ prozrazuje strategii stánkového živnostníka. Když byl rok slabší a peněz nebylo dost, vypomohla brigáda. „Měl jsem kamaráda, který mně vždy pomohl sehnat práci na tři, čtyři měsíce během zimy,“ vypráví dál svůj příběh stánkař, který na Svatém Hostýně prodává se svou nynější životní partnerkou.

*Milan Buday se s poutníky na Svatém Hostýně potkává od roku 1993. Ve stánku nabízí devocionálie i hračky.
Foto: Pavel Siuda*

Ta práce mě prostě baví

Prodeji drobných sakrálních předmětů, které si lidé na závěr mše svaté nechávají požehnat knězem nebo biskupem, se věnuje i po dovršení důchodového věku. „Mám to jako zábavu a ta práce mě baví. Neumím prostě trčet doma a hledět nečinně na ty čtyři stěny. Já musím být mezi lidmi. Za ty roky se se spoustou z nich znám a oni se ke mně hlásí,“ říká muž, který byl třináct let i mluvčím stánkařů při jednáních s Maticí svatohostýnskou.

Pavel Siuda

Zemřelí členové Matice svatohostýnské

Kateřina Mišíková, Šardice	98 let	František Kadlček, Nivnice	84 let
Anna Štastná, Vacenovice	84 let	Anna Jáňová, Spytihněv	79 let
Pavel Polášek, Lubina	60 let	Josef Jurčík, Hovězí	68 let
Zdeněk Dočkal, Majetín	81 let	Marie Ševelová, Šardice	93 let
Marie Konečná, Luhačovice	86 let	Zdeněk Benešovský, Šardice	71 let
Antonie Mikulková, Sudoměřice	90 let	Marie Kučerová, Bzenec	92 let
Ludmila Opavská, Sudoměřice	91 let	Danuše Dreiseitlová, Rokytnice	74 let
Josefa Hanáková, Březová	86 let	Marie Janíková, Starý Jičín	93 let
Alois Židek, Francova Lhota	74 let	Božena Chrástková, Staré Město	65 let
Marie Galušková,	94 let	Katarína Josefíková, Vlčnov	57 let
Ostrožská Nová Ves		Ludmila Davidová, Hůrka	92 let
Marie Vařechová,	93 let	Anna Drašáková, Kajlovce	84 let
Ostrožská Nová Ves		Julie Žáčková, Palkovice	92 let
Anna Šípková, Domaželice	91 let	Vlastimil Kusý, Palkovice	92 let
Marie Miklová Mysločovice	87 let	Josef Jiříček, Kelč	90 let
Ludoslava Tomancová, Kyjov	92 let		
Josef Bábík, Vacenovice	72 let		
Václav Vaculík, Pavlovice	76 let		
Marie Janáčková,	78 let		
Bohuslavice nad Vlárí			
Valburga Gottwaldová, Velehrad	99 let		
Alžběta Zacharová, Vnorovy	89 let		
Marie Prachařová, Kuželov	79 let		
Františka Macháčková,	88 let		
Nedašova Lhota			
Alžběta Čumičková, Vnorovy	85 let		
Ludmila Charvátová, Vacenovice	91 let		
Ferdinand Pienčík, Malenovice	78 let		
Libuše Michnová, Staré Město	89 let		
Anna Jakšová, Bzenec	75 let		
Marie Svobodová, Vnorovy	76 let		
Alžběta Holubíková,	82 let		
Veselí n. Moravou			
Anna Cutáková, Vacenovice	93 let		
Ludmila Benadová,	91 let		
Lužice u Hodonína			

Dorost pro MSH

Jaký je průměrný věk člena Matice svatohostýnské? „K 31. srpnu 2021 to bylo 53,3 let.“ Toto číslo zaznělo na zasedání valné hromady na Svatém Hostýně v neděli 5. září. Protektor spolku arcibiskup Jan Graubner apeloval na členy, aby se snažili do svých řad přilákat dorost a členskou základnu posílili. K poslednímu srpnovému dni bylo členů MSH celkem 6 546.

V den zasedání valné hromady se setkali také důvěrníci MSH, kterých je aktuálně 131. Úkolem důvěrníků je informovat ostatními členy ve svém obvodu o dění na poutním místě, starají se o distribuci kalendáře a doručují také tento zpravodaj. Jak se stát členem nebo důvěrníkem MSH se dozvíte na www.hostyn.cz.

Panna Maria a novokněz Dominik Kovář z Lidečka

Letos v červenci nastoupil do farnosti Holešov novokněz P. Dominik Kovář z Lidečka. Když se ve farnosti představoval, mimo jiné pověděl, jak si ho maminka u Panny Marie Svatohostýnské vymodlila.

Na Svatý Hostýn brzy ráno i večer

Už jako malé dítě, později jako ministrant, student gymnázia a nakonec bohoslovec, často jezdil na Svatý Hostýn. Toto místo ho uchvátilo. Nevzpomíná si sice, kdy byl na Svatém Hostýně poprvé, ale ví jedno, že tam vždy jezdil rád, i když musel brzy ráno vstávat, aby tam stihl dojet včas. Byly to krásné a vzácné okamžiky u Matky Boží.

Když byl starší a měl auto, rád jezdil na Svatý Hostýn večer, když se setmělo a všude byl klid. Ticho, které na něho působilo, k nám promlouvá i dnes. Je vděčný Panně Marii Svatohostýnské za vše, čeho se mu skrze její přímluvu dostalo. Za dar života, dar povolání, za dar kněžství.

Kdo jej bude následovat?

V roce 2010 se ve svých 15ti letech stal prvním nejmladším členem Matice svatohostýnské. Kdo jej bude následovat? Obnova členské základny bez mladých lidí nepůjde. Matice svatohostýnská se snaží uchovávat toto poutní místo pro příští generace. Jistě je dost chlapců a děvčat, pro které jsou vzorem jejich rodiče, obětaví členové Ma-

Novokněz P. Dominik Kovář (uprostřed) vstupil do Matice svatohostýnské, když mu bylo 15 let. Byl v té době nejmladším členem. Primiční mši svatou sloužil 3. července v rodném Lidečku v ornátu s motivem Panny Marie Svatohostýnské. Děkovnou mši svatou celebrou na Svatém Hostýně 11. července 2021. Foto. Archiv novokněže

tice. Takovým příkladem byla a je i Dominikova maminka.

S děkanátní mládeží a ve zповědnicí

On sám byl otcem arcibiskupem Janem Graubnerem jmenován pro práci s mládeží v děkanátu Holešov. Jsem přesvědčena, že bude ve své práci naplňovat slova stanov Matice svatohostýnské o zachování křesťanského rázu Svatého Hostýna. I dnes je otec Dominik častým návštěvníkem tohoto místa. Setkat se s ním můžete nejčastěji při svátosti smíření, kterou nabízí poutníkům. Je příkladem pro mladé a snad svou láskou k tomuto místu dokáže „nakazit“ i dnešní mladou generaci.

Marie Loučková

4. pouť kuchařů a cukrářů s biskupem Antonínem Baslerem 7. srpna. Foto: Milena Machálková/Člověk a Vira a Ivo Buráň

Orelská pouť ve dnech 21. a 22. 8. zaplnila Svatý Hostým stovkami členů a sportující mládeží. Foto: V. Liška/Člověk a Vira

Závěr prázdnin patřil tradičně Pouti rodin s duchovním i zábavným programem. Foto: Pavel Langer/Člověk a Vira